Утвърдил: ……..

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

Факултет: Славянски филологии

Специалност: *(код и наименование)*

С	Л	И	Ф	0	5	0	1	2	5

Български език и литература и история

Магистърска програма: *(код и наименование)*

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

З	0	2	7

Българска литература от ВСВ до наши дни

(код и наименование)

Преподавател: доц. Бойко Пенчев

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		**60**
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	30
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		**90**
ОБЩА ЗАЕТОСТ		**150**
Кредити аудиторна заетост		**2**
Кредити извънаудиторна заетост		**3**
ОБЩО ЕКСТ		**5**

№	Формиране на оценката по дисциплината[1]	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	50%
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуша самостоятелна работа /контролно	
9.	Проект за курсова работа	
10.		
11.		
12.	Изпит/КИ	50%

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината прави обзор на българската литература от 1944 г. до наши дни. Разглеждат се емблематични автори и направления, като литературата се разполага в историческия си културен и социален контекст. По-голямата част от лекционния материал е посветен на периода 1944-1989 г., но значително внимание се отделя и на литературата след 1989 г.

Предварителни изисквания:

Няма.

Очаквани резултати:

- Студентите познават емблематичните автори и произведения в българската литература от този период.
- Студентите съпоставят изучаваните литературни произведения с културния и политически контекст на тяхното създаване.
- Студентите се запознават с основни аспекти от рецепцията и социалното битие на каноничните литературни текстове от периода.
- Студентите придобиват умения за интерпретиране на литературни тектове от изучавания период.

№	Тема:	Хорариум
1.	Литературата в първото десетилетие на тоталитарния режим (1944-1954)	2
2.	Епическият роман на 50-те години	2
3.	Историческият роман на 60-те. Вера Мутафчиева, Генчо	2

[1] В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

	Стоев и Антон Дончев	
4.	Философско-историческите романи на Емилиян Станев	2
5.	Българската поезия през 60-те години на XX в.	2
6.	Поезията на Константин Павлов	2
7.	Селото в белетристиката на 60-те години. Йордан Радичков.	2
8.	Николай Хайтов и ценността на “дивото”	2
9.	Литературата като съпротива. Дисидентство и преодоляване на социалистическия реализъм	2
10.	Българската белетристика през 70-те години	2
11.	Поезията на 70-те години. Иван Цанев, Биньо Иванов, Борис Христов	2
12	Процеси в литературата и културата през 80-те години.	2
13.	Литература на Прехода. Промени в културното и социалното поле. Тенденци в поезията.	2
14.	Литература на Прехода. Тенденции в прозата.	2
15.	Постмодернизъм в българската литература	2

Семинарни упражнения

1.	Литературата в първото десетилетие на тоталитарния режим (1944-1954)Иван Пейчев, „Омраза“, Асен Разцветников, „Девети септември“, Пеньо Пенев, „Небивала сватба“	2
2.	Епическият роман на 50-те Димитър Димов, „Тютюн“, откъс	2
3.	Историческият роман на 60-те. Вера Мутафчиева, «Случаят Джем» (първа глава), Антон Дончев, «Време разделно» (прологът)	2
4.	Философско-историческите романи на Емилиян Станев. Дневникът на Иван Кондарев	2
5.	Българската поезия през 60-те години на XX в. Стефан Цанев, «Репетиция за парад», Любомир Левчев, «Интелигентска поема»	2
6.	Поезията на Константин Павлов. «Алхимици», «Надпяване»	2
7.	Селото в белетристиката на 60-те години. Отвъд “положителния герой”. Васил Попов, «Свинефермата», «Сватба»	2
8.	“Гротесковият реализъм” на 60-те. Йордан Радичков. „Верблюд“, „Двадесети век“	2
9.	Николай Хайтов и ценността на “дивото” „Мъжки вречмена“, „Дърво без корен“	2
10.	Литературата като съпротива. Дисидентство, емигрантска литература и преодоляване на социалистическия реализъм Георги Марков, из «Задочни репортажи за България»	2
11.	Българската белетристика през 70-те години Павел Вежинов, „Бариерата“ (откъс)	2

12.	Поезията на 70-те години. Иван Цанев, Биньо Иванов, Борис Христов. Борис Христов, «Кост от глупарче», «Честен кръст»	2
13	Процеси в литературата и културата през 80-те години. Ивайло Петров, «Хайка за вълци»	2
14.	Литература на Прехода. Промени в културното и социалното поле. Тенденции в поезията. Кирил Мерджански, „Избрани епитафии от залеза на Римската империя“, Ани Илков, из „Изворът на Грознохубавите („Под игото“, „Мир на твоя прах“ и др.), Георги Господинов, „Лаура“	2
15.	Литература на Прехода. Тенденции в прозата. Георги Господинов, „Естествен роман“ (откъс), „Теодора Димова, „Майките“ (откъс)	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Димитър Димов, „Тютюн” (1951)
2.	Димитър Талев, "Железният светилник" (1952)
3.	Емилиян Станев, "Иван Кондарев" (1964), "Легенда за Сибин, преславския княз" (1968), „Антихрист” (1970)
4.	Антон Дончев, "Време разделно" (1964
5.	Генчо Стоев, "Цената на златото" (1964)
6.	Вера Мутафчиева, "Случаят Джем" (1967)
7.	Ивайло Петров, «Мъртво вълнение» (1960), «Преди да се родя» (1969), «Хайка за вълци» (1986)
8.	Васил Попов, «Корените» (1967)
9.	Йордан Радичков, «Свирепо настроение» (1965), «Барутен буквар» (1969), «Последно лято» (1965), «Козел» (1971)
10.	Николай Хайтов, «Диви разкази» (1967)
11.	Павел Вежинов, «Синият залез» (1947), «Нощем с белите коне» (1973), «Бариерата» (1976)
12.	Георги Алексиев, «Кръстопът на облаци» (1973)
13.	Георги Марковски, «Хитър Петър» (1978)
14.	Станислав Стратиев, «Дива патица между дърветата» (1972), «Кратко слънце» (1978)
15.	Виктор Пасков, «Балада за Георг Хених» (1988), «Германия, мръсна приказка» (1992)
16.	Любомир Канов, «Човекът-кукувица» (1991)
17.	Емил Андреев, «Ломски разкази» (1996)
18.	Емилия Дворянова, «Passion или смъртта на Алиса” (1995), «При входа на морето» (2015)
19.	Емил Андреев, «Ломски разкази» (1996)
20	Георги Господинов, «Естествен роман» (1998), «Физика на тъгата» (2011)
21.	Алек Попов, «Мисия Лондон» (2001), «Черната кутия» (2007)

22.	Теодора Димова, «Майките» (2005), «Адриана»
23.	Милен Русков, «Възвишение» (2011), «Чамкория» (2017)

Изпитът се състои от две части – писмена и устна. Писмената част представлява тест, на който студентите трябва да наберат поне 11 точки от 20 възможни. За устната част на изпита студентите се подготвят, като всеки избира по 4 произведения от четири различни автора. Поне едно произведение (но не повече от две) трябва да бъде от периода след 1989 г. Избраните произведения трябва след това да могат да бъдат разглеждани в техния литературен и културен контекст – изяснен в съответните лекции и съпровождащата ги библиография.

Библиография

Основна:

Авторски мвонографии и сборници

Антов, Пламен. Българско и постмодерно. С., 2010
Дойнов, Пламен. Българският соцреализъм 1956, 1968, 1989. Норма и криза в литературата на НРБ. С., 2011
Дойнов, Пламен. Алтернативният канон: поетите. С., 2012
Жечев, Тончо. Българският роман след Девети септември. С., 1980
Кирова, Милена. Критика на прелома, С., 2002.
Неделчев, Михаил. Ефектът на раздалечаването. С., 2015
Ничев, Боян. Съвременният български роман. С.,1981
Пенчев, Бойко. Тъгите на краевековието. С., 1998
Пенчев, Бойко. Спорните наследства. С., 2017
Стефанов, Валери. Българска литература XX век. С., 2003.

Допълнителна

Авторски мвонографии и сборници

Алипиева, Антоанета. Българската поезия от 60-те години на XX век. С., 2004
Алипиева, Антоанета. Дневниците на българските писатели от втората половина на XX век. С., 2007
Ангелова, Мая. Българският производствен роман. С., 2014
Дойнов, Пламен. Българската поезия в края на XX век. С., 2007
Донев, Владимир. Емилиян Станев. Примамливите блясъци в прочита. С., 2012.
Ефтимов, Йордан. Поетика на съгласието и несъгласието: българската литература от 50-те до 90-те години на XX век и идеологията". С., 2013
Знеполски, Ивайло. Българският комунизъм. Социокултурни черти и властова траектория. С., 2008.
Иванов, Иван. Българският постмодерен роман в културната ситуация на новото хилядолетие. С., 2015
Игов, Светлозар. Павел Вежинов. С., 1990.
Игов, Светлозар. Поезията на Иван Цанев. С., 2001
Илков, Ани. Несъвършеният гений. Книга за Константин Павлов. С., 2010
Куюмджиев, Кръстьо. Димитър Димов. С., 1987
Кьосев, Александър. Лелята от Гьотинген. С., 2005

Мигев , Владимир. Българските писатели и политическият живот в България (1944-1970). С., 2002
Милчаков, Яни. Социология на литературата, език и политика. С., 2001.
Милчаков, Яни. „Стих и сталинизъм по български". В: Милчаков, Яни, Българска стихотворна култура (XVIII – XX век). С., 2006
Мутафов, Енчо. Бъди невероятен. Книга за Йордан Радичков. С., 1998.
Неделчев, Михаил. Двете култури и техните поети. С., 2012
Пелева, Инна. Йордан Радичков. Дума разказ и тъга. С., 2004
Симеонова-Конах, Галя. Постмодернизмът. Българският случай. С., 2011
Славов, Атанас. Българска литература на размразяването. С., 1994
Станков, Иван. Васил Попов. Релативизъм и полифонизъм. С., 2010
Станков, Иван. Фигури на отвъдността в българската литература на XX век. Велико Търново, 2012
Стефанов, Валери. Творбата - безкраен диалог. С., 1992.
Трендафилов, Владимир. За рамките на литературата. С., 2005
Христова, Наталия. Спецификата на българското 'дисидентство'. Власт и интелигенция 1956-1989 г. Пловдив, 2005

Сборници

9 септември 1944: литература и политика. Съст. Пламен Дойнов, С., 2015
Другият «Тютюн». Съст. Пламен Дойнов, С., 2011
Идеологията – начин на употреба. Съст. Албена Вачева, Йордан Ефтимов, Георги Чобанов.
http://liternet.bg/publish4/avacheva/kritika4/content.htm
Любовта при социализма. Съст. Даниела Колева, С., 2015.
НРБ – литературата: история, понятия, подходи. Съст. Пламен Дойнов, С., 2012
Неслученият канон. Български писателки от 1944 година до наши дни. Съст. Милена Кирова. С., 2013
Очерци по история на българската литература след Девети септември 1944 година, Т.1 и 2. С., 1980.
Смъртта при социализма. Съст. Даниела Колева, С., 2013.
1968. Съст. Пламен Дойнов, С., 2009

Студентите разполагат и с достъп до електронна версия на курса:
https://elearn.uni-sofia.bg/enrol/index.php?id=3940

Дата: 04.05.2026 г. **Съставил:**

Доц. д-р Бойко Пенчев

Учебната програма е приета на заседание на ФС на ФСлФ с протокол № 5 / 12.05.2026 г.